

Hlavnými poddruhmi tejto zveri sú jeleň sika Dybowského a jeleň sika japonský.

Jeleň sika

SAMURAJ Z VÝCHODU

Meno sika vzniklo pravdepodobne z japonského názvu zvieratá – Shika, resp. Yaku-shika alebo Mage-shika. Poddruh Dybowského pochádza z východnej Ázie a dostal meno podľa poľského zoológa B. Dybowského.

Sika je jedným z menších druhov jeleňovitých a vyskytuje sa prevažne v juhovýchodnej Číne, Japonsku a Kórei. Na Slovensku poznáme tohto jeleňa len zo zvernicových chovov či zoológických záhrad, no v Českej republike žije vo voľnej prírode a je považovaný za poľovnú zver.

Charakteristické znaky

Samec dosahuje výšku v kohútiku okolo 110 cm, jeho hmotnosť sa pohybuje aj do 120 kg. Jelenice sú menšie. Pre jeleňa siku je charakteristická gaštanovohnedá letná srst s bielymi škvrkami a naopak, tmavá zimná srst bez škvŕk. Ďalšími typickými znakmi sú pozdĺžny čierny pás na chrbte a výrazné chumáče srsti na vonkajších stranách zadných nôh, kde vyúsťujú pachové žľazy. Hlava je kratšia a pri pohľade z profilu má

Zimná srst je tmavá a bez škvŕk, letná zase gaštanovohnedá s bielymi škvrkami.

trojuholníkový tvar. Parožie sa síce tvarom podobá parožiu nášho jeleňa, no je kratšie a s menším počtom výsad, obyčajne osmoráka.

Sika obýva prevažne listnaté lesy s bohatým podrastom. Živí sa zelenými rastlinami, mladými výhonkami či kôrou stromov. Je to nenáročná zver, takže sa ľahko prispôbila stredo-európskym podmienkam. V Českej republike bol sika vysadený do revírov na prelome 20. storočia. Po druhej svetovej vojne začali jeho stavy rýchlo stúpať.

Ako vŕzganie dverí

Spôsobom života sa jelene sika veľmi neodlišujú od európskych jeleňov. V zime sa zdržujú v početných črie-

Ďalšími typickými znakmi sú pozdĺžny čierny pás na chrbte a výrazné chumáče srsti na vonkajších stranách zadných nôh.

PATRÍ SEM? NEPATRÍ?

Nebezpečné kríženie

Od roku 1948, keď sa sika v počte asi 80 kusov dostal do voľnej prírody, sa rýchlo rozšíril a stal sa lokálnym problémom. Snaha o rýchle dosiahnutie normovaného kmeňového stavu regulovaným lovom zvýšila jeho expanziu mimo pôvodných oblastí. Oveľa väčším nebezpečenstvom však bolo kríženie oboch druhov jeleňov. Tento jav sa vyskytol nielen vo zverniciach, ale aj vo voľnej prírode. Keďže českí poľovníci nechcú dopustiť ohrozenie symbolu lesov – jeleňa európskeho, snažia sa odloviť všetky jedince, ktoré už na pohľad vykazujú nadštandardné znaky kríženia. Aj keď je sika poľovne atraktívnou zverou, jeho dovozom sa narušila prirodzená bariéra medzi kontinentmi a vznikli vážne problémy. Preto sa mnohí poľovníci zhodujú v názore, že sika do európskych lesov nepatrí.

Sika sa živí zelenými rastlinami, mladými výhonkami či kôrou stromov.

V zime sa zdržujú v početných čriedach.

Dni trávia v hustejších mladínach, no s príchodom večera opúšťajú svoje úkryty a s obľubou navštevujú rozsiahle pastviská.

dach, počas roka – okrem ruje, keď sa obe pohlavia stretávajú – žijú v oddelených samčích a samičích čriedach. Dni trávia v hustejších mladínach, no s príchodom večera opúšťajú svoje úkryty a s obľubou navštevujú rozsiahle pastviská. Vyhýbajú sa však krovinatým porastom, odkiaľ hrozí potenciálne nebezpečenstvo. V prípade hrozby unikajú radšej do bezpečnej vzdialenosti smerom do stredy lúky.

Musím podotknúť, že sika je skutočne inteligentná zver a má výnimočný postreh. Človeka zaveťrí na veľkú vzdialenosť a keď vodiaca laň zacíti nebezpečenstvo, črieda sa „rizikového“ miesta dlhší čas vyhýba. Ak sa v lokalite intenzívne loví, radšej ju opúšťa natrvalo. Pri vychádzaní na pastvu si obzerá aj vrchné časti vegetácie, čo je u našej zveri nezvyčajné. Okrem toho je veľmi zvedavý a všetko podozrivo skúma. Pri neistote komicky poskakuje a vyhadzuje všetky štyri nohy do výšky.

Október a začiatok novembra je obdobím ruje. Keď som po prvýkrát začul hlas rujného siku,

nemal som ani tušenia, čo to môže byť. Jeho pískanie sa nápadne ponáša na vízganie starých dverí. Jelene medzi sebou nebojujú, prípadne bojujú len výnimočne. Pri jednej lani sa dajú často zazrieť naraz aj dva samce. Jeleňa môže privábiť, pretože je zvedavý, nie preto, že by bol odhodlaný na súboj so sokom. Približuje sa však nanajvýš opatrne neprehľadným porastom, často smerom od chrbta. Pre túto jeho opatrnosť je považovaná na siku veľkou výzvou.

Útočí aj na ľudí

Nebojácny a agresívny jeleň sika prerastá cez hlavy českým poľovníkom. Kmeňové stavy tejto zveri u našich susedov rýchlo stúpajú a útoky samcov na iné zvieratá či poľovné psy sa stávajú čoraz častejšími. Aj zo svojho pozorovania viem, že sika je odvážnejší a omnoho menej plachý ako ostatná zver. Situácie, keď zranený či vystresovaný jeleň zaútočí na človeka, nie sú zriedkavé. Vyskytli sa prípady, keď si vodič kontroloval škodu na vozidle po zrážke s týmto jeleňom a ten ho napadol.

Sika takmer nemá prirodzených nepriateľov a neohrozuje ho ani choroby. Poľovníkom robia ťažkú hlavu najmä jeho útoky na jeleňa európskeho. Vytláča ho z jeho prirodzeného teritória, dokonca ho dokáže zabiť. Českí poľovníci sa teda rozhodli rázne zredukovať stavy jeleňa siku a predĺžiť čas lovu. Hovorí sa aj o likvidácii všetkých jedincov tohto druhu, ostat' by mal íba vo zverniciach.

Text a fotografie: Martin Matiaško

Je odvážnejší a menej plachý ako ostatná zver.

Táto nenáročná zver sa ľahko prispôsobila európskym podmienkam.

REKORDNÁ TROFEJ

316,40 bodov CIC

Nie každý vie, že najsilnejšia svetová trofej jeleňa siku pochádza od našich západných susedov.

Práve v Českej republike ulovili jeleňa, ktorého parožie dosiahlo hodnotu 316,40 b. CIC.

Poľovníkom robia ťažkú hlavu jeho útoky na jeleňa európskeho. Vytláča ho z jeho prirodzeného teritória, dokonca ho dokáže zabiť.